

Základní škola Brno, Bednářova 28, příspěvková organizace
Bednářova 28
619 00 Brno
IČO: 704 358 39

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Výchovná poradkyně: Mgr. Dana Přepechalová

1. ÚVOD

Školní program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT – 21149/2016) a je součástí Minimálního preventivního programu školy. Program je zaměřen na prevenci a řešení šikany a kyberšikany. Dokument je určen všem pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům, zákonným zástupcům a žákům. Školní program proti šikanování koordinuje Školní poradenské pracoviště (dále také ŠPP), zejména pak výchovný poradce a školní metodik prevence.

Dlouhodobým cílem programu proti šikanování je vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí, vytváření dobrých vztahů uvnitř třídních kolektivů a tím předcházení vzniku nebo šíření špatných vzorců chování. K tomu mimo jiné přispívá vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky vztahů v třídním kolektivu. Důležitým bodem je dobrá znalost postupů při řešení šikany a kyberšikany a následná aplikace v praxi.

2. ZMAPOVÁNÍ SITUACE – ANALÝZA A EVALUACE

V předchozích letech proběhla řada aktivit v rámci prevence vzniku šikany prostřednictvím výuky (obsaženo především v hodinách etické výchovy, prvouky, přírodovědy, výchovy ke zdraví, občanské výchovy, přírodopisu, chemie, českého jazyka a literatury, informatiky, etické výchovy) a formou výukových programů nabízených různými institucemi. Součástí preventivního působení bylo také vedení třídnických hodin (nepravidelné) a zajištění dohledů pedagogů.

V minulosti jsme řešili několik případů šikany 1. stupně – ostrakismu, proto je nezbytné podniknout další kroky k prevenci tohoto rizikového chování.

V nastavených opatřeních budeme nadále pokračovat. Školní poradenské pracoviště bylo rozšířeno o pozici školního psychologa, který se podílí na vytváření pozitivního třídního klimatu a působí v jednotlivých třídách dle aktuální potřeby.

3. CHARAKTERISTIKA ŠIKANY

Šikana je agresivní chování ze strany žáka (žáků) vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická záměrností, dlouhodobostí, nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoúčelností agrese.

3.1. PODOBA ŠIKANY

a) **Přímá šikana** – může mít podobu:

- fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy)
- verbální (např. nadávky, výhrůžky, násilné a manipulativní komentáře)
- neverbální (např. urážlivá gesta a zvuky, používání zastrašujících výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení, schovávání, kradení věcí nebo učebních pomůcek)

b) **Nepřímá šikana**

- cílem je způsobit emocionální a psychické utrpení
- hlavní agresor působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá
- nepřímá šikana je většinou nefyzická (např. záměrná ignorace žáka nebo učitele, rozšiřování pomluv a lží, ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace)

c) **Kyberšikana (elektronická šikana)**

- může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka nebo učitele, prezentace ponižujících videí na portálech, zasílání vulgárních a výhrůžných SMS nebo e-mailů či zpráv prostřednictvím sociálních sítí
- často je doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany

3.2. VAROVNÉ SIGNÁLY ŠIKANY

a) **Přímé varovné signály šikanování mohou být:**

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívky, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným nebo pohrdavým tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem
- skutečnost, že žák se podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž je jeden z účastníků viditelně slabší a snaží se uniknout
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmlouvání učitelům apod.

b) **Nepřímé varovné signály šikanování mohou být:**

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- pošpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy

- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

c) **Zákonní zástupci by si měli všimnout především těchto možných varovných signálů:**

- za dítětem nepřichází domů spolužáci nebo jiní kamarádi
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- nechut' dítěte jít ráno do školy (zvláště když mělo školu předtím rádo), dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno pozorovat i strach
- ztráta chuti k jídlu
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o odvoz autem
- dítě chodí domů ze školy hladové – agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu
- usíná s pláčem, má neklidný spánek
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
- dítě bývá doma smutné nebo apatické nebo se objevují výkyvy nálad
- zmínky o možné sebevraždě
- odmítá se svěřit s tím, co ho trápí
- dítě žádá o peníze, udává nevěrohodné důvody, případně doma krade peníze
- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, projevuje i zlobu vůči zákonným zástupcům
- dítě si stěžuje na neustálé bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma, své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat
- dítě se vyhýbá docházce do školy
- dítě se zdržuje doma více, než mělo ve zvyku

4. MOTIVOVÁNÍ PEDAGOGŮ PRO ZMĚNU, SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogičtí pracovníci si uvědomují důležitost prevence a znají postupy řešení při zjištění problémů. Na poradách jsou průběžně seznamováni s aktivitami Minimálního preventivního programu školy, vydanými metodickými pokyny (např. o šikaně, o doporučení k primární prevenci rizikového chování apod.), spolupracují s výchovným poradcem, školním metodikem prevence a školním psychologem. Všichni pedagogové byli v rámci dalšího vzdělávání proškoleni v oblasti problematiky řešení šikany a kyberšikany a získali základní znalosti v této oblasti. Pedagogové sledují nabídku vzdělávacích akcí v oblasti primární prevence a během školního roku se účastní seminářů.

5. UŽŠÍ REALIZAČNÍ TÝM

Užší realizační tým je tvořen pracovníky ŠPP a vedením školy. Na prevenci šikanování se podílí výchovný poradce, školní metodik prevence a školní psycholog dle stupně prevence a stupně šikany.

Ředitel školy	Mgr. Vlastimil Černý
Zástupce ředitele školy	Mgr. Renata Svobodová
Výchovný poradce (VP)	Mgr. Dana Přepechalová
Školní metodik prevence (ŠMP)	Mgr. David Kříž
Školní psycholog (ŠP)	Mgr. Veronika Šromová

6. SPOLEČNÝ POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY, KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ ŠIKANY

V případě výskytu šikany probíhá její řešení pod vedením pracovníků ŠPP v souladu s platnými předpisy MŠMT. Mohou nastat dvě různé situace. Pracovníci ŠPP na podkladě kvalifikovaného odhadu stádia a formy šikanování rozhodnou, zda jde o počáteční a obvyklou formu šikany, jejíž řešení zvládne škola vlastními silami, nebo zda jde o pokročilou šikanu, kdy škola potřebuje pomoc a je nezbytná spolupráce s odborníky.

6.1. KRIZOVÝ PLÁN PRO ŘEŠENÍ ŠIKANY V POČÁTEČNÍCH STÁDIÍCH

- 1) Pedagogický pracovník, kterému žák nebo zákonný zástupce oznámí chování, které vykazuje znaky šikany, provede zápis prvotní informace (datum a čas zápisu, kdo přišel, obsah sdělení, dohoda – co bude dál, na čem se aktéři rozhovoru domluvili, podpisy).
- 2) Pedagogický pracovník informuje třídního učitele (TU), ŠPP a vedení školy. Společně se domluví na dalších krocích – každý případ je specifický, musí být zváženy okolnosti případu, nutná je ochrana informací.
- 3) Zjistit vše potřebné o dané situaci, zorientovat se, určit stádium šikany, u závažných případů přizvat odborníky z pedagogicko-psychologické poradny (PPP), střediska výchovné péče (SVP), případně oslovit Policii ČR.
- 4) Rozhovor s obětí – v soukromí, ne před třídou ani před nikým z žáků, ujištění oběti o bezpečí a ochraně informací, provedou VP a TU, případně ŠP, oběť mluví sama, teprve poté klademe otázky, zajištění ochrany oběti – např. zvýšený dohled.
- 5) Nalezení svědků – rozhovory, individuálně, ujištění o bezpečí a ochraně informací, nejprve mluví sami, teprve poté klademe otázky.
- 6) Rozhovor s agresorem/agresory – VP, TU, případně ŠP – rozhovory probíhají až ve chvíli, kdy víme, co se stalo, nesmí vědět, odkud máme informace, agresor mluví sám, teprve potom klademe otázky, sledujeme jeho verbální i neverbální projevy, v případě agresorů mluvíme s každým zvlášť, zabránit domluvě na výpovědi.
- 7) Schůzka TU, ŠPP a vedení školy – projednání případu, domluvit se na dalším postupu, opatřeních.
- 8) Schůzka se zákonnými zástupci agresora/agresorů – seznámení s případem, navrženými opatřeními, požádání o spolupráci, sepsání zápisu.
- 9) Schůzka se zákonnými zástupci oběti – stanoví se opatření a další kroky, sepsání zápisu
- 10) TU projedná situaci se třídou, informuje žáky o potrestání viníků, ujistí třídu, že takové chování je nepřípustné.
- 11) Svolání třídní schůzky – ostatní zákonní zástupci jsou seznámeni se situací ve třídě, informace o další práci s třídou, oslovení zákonných zástupců ke spolupráci.
- 12) Práce s celou třídou – zajištění intervenčního programu za účelem nastolení bezpečného klimatu ve třídě.

Při nápravě rizikového chování je nutná spolupráce vedení školy, výchovného poradce,

školního metodika prevence, školního psychologa a dalších pedagogických pracovníků jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Při jednáních všichni dbají na taktní přístup a na zachování důvěrnosti informací. Ze všech jednání je proveden zápis.

6.2. KRIZOVÝ PLÁN PRO ŘEŠENÍ ŠIKANY V POKROČILÝCH STÁDIÍCH

❖ škola potřebuje k řešení pomoc odborníků

- 1) Překonání šoku pedagoga – rychlý odhad závažnosti a formy šikany
- 2) Bezprostřední záchrana oběti, odvedení ze třídy
- 3) Zalarmování pedagogů na poschodí, informování vedení školy
- 4) Zajištění dohledu ve třídě, zabránění agresorům a svědkům domluvit se na křivé výpovědi
- 5) Pokračování v podpoře oběti – např. zajištění lékařského ošetření
- 6) Navázání kontaktu s odborníkem na šikanu, případné oznámení Policii ČR, informace zákonným zástupcům oběti
- 7) Následuje vyšetřování dle předchozího postupu

Jedná-li se o pokročilé stádium šikany a jsou-li normy agresorů akceptovány třídou, škola spolupracuje s odborníky – specialisty na šikanu.

7. ŠIKANA ZAMĚŘENÁ NA UČITELE

Šikana učitele je specifická tím, že dojde k narušení jasně definovaných rolí (učitel x žák) a žák se dostane do pozice větší moci než pedagog, bez ohledu na formálně vyšší moc a autoritu pedagoga. Tato forma šikany je tedy charakteristická tím, že strana s nižším statusem a nižší mírou formálně přidělené moci ubližuje straně s vyšším statusem a formální autoritou. Šikana zaměřená na učitele se nejčastěji odehrává ve škole – ve třídách a na chodbách, ale může se odehrávat také mimo školu ve veřejných prostorech, v místě bydliště pedagoga nebo v kyberprostoru.

7.1. SPECIFIKA PRO PREVENCI ŠIKANY ZAMĚŘENÉ NA UČITELE

Prevence stojí na celoškolském přístupu, který akcentuje dobré sociální klima, připouští riziko výskytu šikany učitele ve škole, otevřeně takové chování odmítá a realizuje prevenci, případně intervenci, pokud k výskytu dojde.

- vedení školy vyjadřuje pedagogům podporu, oceňuje jejich práci, vytváří atmosféru důvěry, podporuje spolupráci v pedagogickém sboru
- škola má jasně stanovený způsob, jakým mají pedagogové podezření na šikany podat, jak s tím bude nakládáno
- pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě, na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, pracuje s pravidly chování, vyhýbá se řešení konfliktu a konfrontací ze strany žáka před celou třídou
- pedagog posiluje zapojení žáků do výuky, činí ji pro žáky zajímavou, propojuje ji s běžným životem a potřebami žáků, pedagog očekává úspěch žáků a podporuje je, staví na silných stránkách žáků
- pedagog nezpůsobuje ponížení nebo zesměšnění žáka před třídou
- pedagog si všímá změn v náladě, emocích a v chování žáků, včas na změny reaguje
- pedagog si všímá prosociálního a kooperativního chování žáků a oceňuje je, podporuje kooperaci mezi žáky
- pedagog problémy neřeší sám, ale ve spolupráci s ŠPP, případně s vedením školy

7.2. SPECIFIKA PRO ŘEŠENÍ ŠIKANY ZAMĚŘENÉ NA UČITELE

Pro řešení šikany zaměřené na učitele je nutné kromě obecných doporučení respektovat tyto zásady:

- pedagog, který čelí šikaně ze strany žáků, je v pozici oběti, která by neměla zůstat v situaci sama, ale měla by vyhledat pomoc ostatních
- škola podporuje své pedagogy k vyhledání pomoci, zajišťuje bezpečí pro pedagoga a řeší vzniklou situaci se žáky, zákonnými zástupci a ostatními pedagogy
- škola má připravený krizový plán, ve kterém je specifikováno, jak se v situaci naplnění tohoto rizika zachová, jakou roli a možnosti řešení krizové situace má sám pedagog, jakou roli vedení školy, školní poradenské pracoviště apod. Plán zahrnuje pokyny pro zajištění bezpečí pro ohroženého pedagoga a žáky.
- šikana pedagoga bývá často spojena s šikanou mezi žáky – škola zajistí posouzení

sociálních vztahů ve třídě a na základě řešení nastaví odpovídající řešení, zajistí intervenční program za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě

7.3. KRIZOVÝ PLÁN PRO ŘEŠENÍ ŠIKANY ZAMĚŘENÉ NA UČITELE

- 1) Informovat TU, ŠPP a vedení školy
- 2) Domluvit se společně na dalších krocích – každý případ je specifický, musí být zváženy okolnosti případu, nutná je ochrana informací
- 3) Zjistit vše potřebné o dané situaci, zorientovat se, určit stadium šikany, u závažných případů přizvat odborníky z PPP, SVP, případně oslovit Policii ČR
- 4) Rozhovor s obětí – v soukromí, ne před třídou, ne před kolegy, ujistit oběť o bezpečí, ochraně informací a vyřešení situace, provede VP, ŠP, ŠMP, nechat oběť mluvit, pak pokládat otevřené otázky, vše zapsat
- 5) Nalezení svědků – kdo na šikanu upozornil – učitel, žáci, rozhovory vést individuálně, ujistit o ochraně informací, zajistit bezpečí, nechat svědky mluvit o situaci, teprve potom se doptávat, vše písemně zaznamenat
- 6) Rozhovor s agresorem – u rozhovoru bude více osob, agresor by neměl tušit, že se něco vyšetřuje – důležité je ho zaskočit, nedopřát mu čas na přípravu výmluvy, musí se chránit zdroj informací – agresor nesmí vědět, kdo nám co řekl, při rozhovoru nechat agresora mluvit, až poté mu klást otázky, sledovat verbální i neverbální projevy, tón hlasu..., pokud je agresorů více, je nutné mluvit s každým zvlášť, neumožnit domluvu na výpovědi, vyhnout se konfrontaci
- 7) Schůzka vedení školy, TU, VP, ŠMP, ŠP – projednání případu, rozhodnutí o opatřeních – ve vztahu k oběti, agresorovi, třídě
- 8) Předání informací pedagogickému sboru – sociální podpora oběti, kolegiální pomoc, monitorování situace ve škole
- 9) Schůzka se zákonnými zástupci agresorů – seznámit je s výsledky vyšetřování, s navrženými opatřeními, žádost o spolupráci, o průběhu jednání sepsat zápis – podpisy všech zúčastněných
- 10) TU ve spolupráci s pracovníky ŠPP a vedením školy pracuje s třídou – informuje žáky o situaci, potrestání viníků, vysvětlí žákům, že takové chování je nepřijatelné, dojde k nastavení jasných pravidel v rámci rolí učitel x žák a v rámci chování vůbec

- 11) Oběť v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc. Pokud je situace závažná, může dojít k výměně vyučujícího
- 12) Ve třídě, kde k výše popsané situaci došlo, proběhne speciální intervenční program pro žáky
- 13) Třída jako celek je nadále monitorována

Pokud dojde k závažnému fyzickému nebo jinému ataku ve vyučování:

- 1) Vyučující okamžitě přivolá pomoc kolegů z vedlejší třídy
- 2) Kolegové zajistí izolaci agresora od učitele, spolužáků
- 3) Neprodleně nahlásí událost vedení školy, v případě nutnosti přivolá policii, záchrannou službu apod.
- 4) Zajištění dozoru ve třídách, zejména ve třídě s incidentem, popř. suplování do dalších hodin
- 5) Oběť je v bezpečí, mimo dosah agresorů
- 6) Pokud nehrozí nebezpečí postupovat dle krizového plánu

8. KYBERŠIKANA

Kyberšikana má svá specifika. Oproti formám klasické šikany má mnohem větší dosah, který zhoršuje prožívání oběti. Agresor může provést útok kdykoli a kdekoli. Není nutná přítomnost agresora a oběti na jednom místě. Pachatel kyberšikany může být i anonymní a kyberšikana může probíhat neustále. Protože kyberšikana probíhá zejména v prostředí internetu, útok se šíří daleko rychleji než u běžné šikany. Během několika minut může být dehonestující materiál rozšířen mezi stovky nebo tisíce uživatelů.

Při řešení kyberšikany nastává mnoho situací, které se řeší hůře než v případě tradičních forem šikany. U kyberšikany je obtížné: zajistit rychlou ochranu oběti, zajistit dostatečný počet svědků, vystopovat útočníka, rozpoznat, zda se o kyberšikanu jedná.

Kyberšikana často začíná jako tradiční šikana, případně je jejím doprovodným jevem. Při řešení kyberšikany je nutné vědět, zda jednání prokazatelně souvisí s činností školy.

8.1. ZÁKLADNÍ FORMY KYBERŠIKANY

❖ **z pohledu propojení útočníka a oběti:**

- a) **Přímá kyberšikana** – agresor útočí přímo, začne např. dehonestovat oběť, založí o ní falešný profil, zveřejní fotografie,...
- b) **Nepřímá kyberšikana (kyberšikana v zastoupení)** – agresor k útoku využívá jinou osobu – např. agresor pronikne na účet oběti, pomocí jeho účtu začne urážet ostatní uživatele, kteří začnou reagovat a mstít se. Majitel se dozví pravdu až s časovou prodlevou.

❖ **- z pohledu, zda je do ní zapojeno publikum či nikoli:**

- c) **Kyberšikana s přítomností publika (veřejná)** – podstatou je rozšíření informací o oběti mezi velké množství uživatelů – publikování ponižujícího materiálu, urážení oběti.
- d) **Kyberšikana bez přítomnosti publika (soukromá)** – komunikuje pouze pachatel a oběť, prostřednictvím SMS, sociálních sítí, jedná se o fotky, videa, verbální útoky apod.

8.2. ŘEŠENÍ KYBERŠIKANY Z POHLEDU OBĚTI

- zachovat klid
- uschovat si důkazy – SMS, e-mailové zprávy, zprávy z chatu
- ukončit komunikaci s agresorem
- blokovat pachatele a blokovat obsah, který rozšiřuje
- identifikovat pachatele – pokud to oběť neohrozí
- oznámit útok dospělým – učitel, zákonný zástupce apod.
- nebát se vyhledat pomoc u specialistů
- žádat konečný verdikt – v případě řešení situace školou

8.3. KRIZOVÝ PLÁN PRO ŘEŠENÍ KYBERŠIKANY

- 1) Podpořit oběť a zajistit její bezpečí – nabídnutí podpory, zajištění dalšího nepokračování kyberšikany – např. odstranění závadného obsahu z internetu, zablokovat profil pachatele,...
- 2) Zajistit co nejvíce důkazního materiálu – stáhnutí stránek, zajistit seznam žáků, kteří

- se účastnili diskusní skupiny, pokus o identifikaci agresora – vše uložit, vyfotit apod.
- 3) Všechny případy je nutné důkladně vyšetřit – kde incident probíhá, jak dlouho trvá, kdo se zapojil, jaký dopad má na oběť
 - 4) Informování zákonných zástupců – je nutné informovat zákonné zástupce oběti i agresora – dle postupů řešení tradiční šikany
 - 5) Konzultace s dalšími institucemi
 - 6) Zvolení odpovídajícího opatření – výchovné opatření apod.
 - 7) Realizace preventivních opatření – s cílem neopakování rizikového chování – třídnické hodiny, spolupráce se ŠP apod.

8.4. DOPORUČENÉ KONTAKTY V PŘÍPADĚ ŘEŠENÍ KYBERŠIKANY

Nejlepší je obrátit se na pomoc, která je nejbližší – pracovníci ŠPP, případně pedagogicko-psychologická poradna, středisko výchovné péče apod.

- E-Bezpečí – www.e-bezpeci.cz – projekt zaměřený na prevenci rizikového chování na internetu
- Poradna E-Bezpečí – www.napisnam.cz – poradenská linka na prevenci rizikového chování na internetu
- Projekt E-Nebezpečí pro učitele – www.e-nebezpeci.cz – obsahuje řadu prezentací pro učitele
- Projekt Seznam se bezpečně – www.seznamsebezpecne.cz – projekt zaměřený na prevenci rizikového chování na internetu, obsahuje formulář pro dotazy
- Linka bezpečí – www.linkabezpeci.cz – poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování apod.
- Minimalizace šikany (MIŠ) – www.minimalizacesikany.cz
- Poradna MIŠ - www.minimalizacesikany.cz/poradna
- Projekt Nebuď oběť – www.nebudobet.cz – projekt zaměřený na rizika internetu a komunikačních technologií
- Společenství proti šikaně – www.sikana.org – stránky občanského sdružení, obsahují aktuality z oblasti šikany, související odkazy atd.
- Projekt Safer internet – www.saferinternet.cz – projekt zaměřený na rizika internetu a komunikačních technologií, bezpečně on-line – <https://bezpecne-online.saferinternet.cz>

9. PRIMÁRNÍ PREVENCE

❖ PREVENCE V TŘÍDNICKÝCH HODINÁCH

Třídnické hodiny jsou na naší škole realizovány na 2. stupni, a to 1x měsíčně. Cílem je podpora pozitivní atmosféry, rozvoj spolupráce a komunikačních dovedností žáků. Třídní učitel sleduje vztahy ve třídě, podílí se na rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky a na zlepšení třídního klimatu. Třídní učitelé spolupracují se školním psychologem, který se podílí na přípravě aktivit.

❖ PRIMÁRNÍ PREVENCE VE VÝUCE

Primární prevence rizikového chování je zajištěna v rámci obsahové náplně předmětů prvouka, etická výchova, přírodověda na 1. stupni, na 2. stupni zejména v předmětech výchova ke zdraví, občanská výchova, informatika, dále také v předmětech přírodopis, chemie a český jazyk a literatura.

❖ PRIMÁRNÍ PREVENCE VE ŠKOLNÍCH A MIMOŠKOLNÍCH PROGRAMECH MIMO VYUČOVÁNÍ

Prevence ve škole mimo vyučovací hodiny:

- důsledné dohledy na rizikových místech (toalety, šatny,...)
- posílené dohledy na akcích pořádaných školou

Prevence na mimoškolních programech pořádaných školou:

Do této oblasti spadají především výlety, exkurze, školy v přírodě, lyžařské kurzy, výukové programy, návštěvy divadla, kina, práce s dětmi v zájmových kroužcích. Při těchto akcích je potřeba respektovat a dodržovat:

- společně předem připravená pravidla, jimiž se řídí jak žáci, tak pedagogové
- pedagog je se skupinami v neustálém kontaktu – všímat si, zda žák nevyhledává častější přítomnost učitele nebo se straní kolektivu

- v problémových skupinách posílit pedagogický dozor

10. OCHRANNÝ REŽIM

- školní řád
- účinné dohledy pedagogů – je stanoven pevný rozvrh dohledu pedagogů v prostorách školy před vyučováním i o přestávkách, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, ve školní jídelně, u šaten

11. SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Zákonní zástupci jsou o problematice šikany informováni na třídních schůzkách a na webových stránkách školy. Mají možnost kdykoli využít služeb školního poradenského pracoviště a konzultovat své podezření a podílet se na jeho řešení.

Škola se snaží zefektivňovat spolupráci se zákonnými zástupci následujícími prostředky:

- pořádání akcí pro žáky i zákonné zástupce – Mikulášská, Zahradní slavnost,...
- možnost kontaktu zákonných zástupců s pedagogem – e-mail, konzultační hodiny, elektronická žákovská knížka – Edookit
- spolupráce při řešení problémů

12. ŠKOLNÍ PORADENSKÉ SLUŽBY

Školní poradenské pracoviště zcela naplňuje veškeré poradenské služby dané vyhláškou č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, v personálním obsazení výchovný poradce, školní metodik prevence, školní speciální pedagog, školní psycholog.

13. SPOLUPRÁCE SE SPECIALIZOVANÝMI ZAŘÍZENÍMI

Při prevenci šikany a kyberšikany i při jejím řešení je důležitá spolupráce školy s dalšími institucemi a orgány:

- s pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry, středisky výchovné péče

- s dětskými psychology a psychiatry, zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči
- s orgánem sociálně-právní ochrany dětí, Policií ČR (v případě závažné formy šikany)

Kontakty na konkrétní instituce jsou uvedeny v Programu poradenských služeb.

14. VZTAHY SE ŠKOLAMI V OKOLÍ

Se zástupci okolních škol jsme v kontaktu prostřednictvím schůzek školních metodiků prevence a schůzek v PPP organizovaných pro výchovné poradce a ostatní poradenské pracovníky škol v regionu. Vedení školy se rovněž setkává s ostatními řediteli škol na pravidelných poradách, případně na setkání školské komise městské části.